

تاریخ ۳۰/۰۱/۲۰۰۸

لیکوال: هاري

بینوا

کرزی: ما ته د امریکا گوډاگی ویلای سی

ښاغلي کرزي بالاخره اعتراف وکړ چې خلک هغه ته د امریکا گوډاگی وايي. هغه د سي ان ان سره په يوې اختصاصي مرکي کې چې د جنوري د مياشتې په ۲۶ نېټه چې په سويس کې ورسره سوې ده د يوې پوښتنې په جواب کې وايي: "د امریکا حکومت د افغانستان سره مرسته کوي. که چيرې مور ته د گوډاگی خطاب کېږي، او يا که چيرې ماته پدې خاطر د امریکا د گوډاگی خطاب کېږي چې زه د امریکايانو د مرستو ممنون يم، نو بيا تاسو کولای سي چې ماته دگوډاگی لقب راکړي".

د سي ان ان په مرکه کې، د ښاغلي کرزي څخه سوال کېږي چې خلک گمان کوي چې هغه یو کمزوری، بي ادارې، او بي ارادې مشر دی. مانا دا چې هر څه چې امریکا ورته وايي هغه يې کوي. په بل عبارت، نه مستقل نظر لري، نه ماموریت لري، او نه هم يو عالي ارمان لري. ښاغلی کرزی په جواب کې وايي چې هغه حاضر دی چې د امریکا د مرستو او پیسو په بدل کې همدا سپکاوی او توهين ومني.

که څه هم، د ښاغلي کرزي همدا اعتراف د افغان اولس لپاره نهايت شرم او بي عزتي ده، خو حقیقت همدا دی. ښاغلی کرزی نه مشر وو او نه به هم هيڅکله د افغانانو مشر سي. هغه د پردو د لاس اله ده. هغه د افغان اولس لپاره د شرم او بي عزتي د پزي پېزون دی. هغه د امریکا د سياسي فيلسوف، دېويډ تورو، په قول د بي اصولی او شرم په ژوند خوشحاله دی. په بل عبارت، ښاغلی کرزی اصول او پرنسپل نلري، نه يې هم پېژني، او نه هم ورته ارزښت لري. د هغه لپاره چوکۍ تر هر څه زيات اهميت لري، او د همدې چوکۍ د ساتلو لپاره کم بخت بش ته، شارلتان زلمي خليلزاد ته او نورو امریکايي عالي رتبه مامورينو ته تل لاس په نامه ولاړ وي. لنډه دا چې ښاغلی کرزی د "نه" ويلو جرات نلري.

د ملي مشر او گوډاگی تر مينځ توپيرونه

د يو ملي مشر لومړی او مهم خصوصیت مشروعیت دی. د مشروعیت او اخلاقي نفوذ څخه مطلب دا دی چې خلک او مشران يې همبرغي او همکاري سره ولري، خو په خطرناکه او مرگاني شرايطو کې خلک خپل مشران پرته له بېرې څخه تعقيب کړي، او په ژوند او مرگ کې د هغوی ملگري وي. لنډه دا چې خلک د خپل مشر اطاعت وکړي. له مشري څخه هدف د يوه ليدر د پوهې ژورتيا، عقل، صداقت، انسانيت، همت، زړه ورتوب، او دسپلين دی. مشروعیت يو مشر ته ددې فرصت روکوي چې خپلې پالیسي عملي کړي. ليدر شپې يو مشر ته ددې موقع ورکوي چې په خطرناکو او سختو شرايطو کې د سختو فيصلو د نيولو په ارتباط ټکنی نوی. په مقابل کې، يو گوډاگی مدام د مشروعیت او اعتبار له بحران سره لاس او گريوان وي. خلک يې اوامر نه مني، احترام ورته نلري، او د خپل ځان يې نه بولي. د کمونستانو، مجاهدينو، طالبانو، او د کرزي د حکومت په شمول د اوسني افغاني حکومتونو لوی مشکل دا دی چې مشران يې په افغانانو کې رېښې نلري. په بل عبارت، سياسي ملاتړ يې د خلکو څخه نه بلکې پر خارجي قواوو باندې تکیه لري. همدا سبب دی چې په افغانستان کې د ملي مشرانو سخت کموالی احساسېږي. افغانان پر اوسني مشرانو باندې اعتماد او باور نلري، او هغوی خپل استازي نه گڼي.

د يوه ملي او مستقل مشر يو بل مهم خصوصیت دا دی چې هغه خپل خاص او مستقل نظر لري. په بل عبارت، د ملي مسایلو په اړه د نظر خاوند وي او کولای سي چې نور هم خپل نظر ته معتقد کړي، او يا اقلا د خپلې مفکورې لپاره په کافي اندازه دلايل لري. يو ملي مشر د خپلې مفکورې دفاع کولای سي، او د ضرورت په وخت کې د نورو لپاره لارښونه کولای سي. مشر امر صادروي او خلکو ته يې ورکوي. په بل عبارت، خپله تصميم نيسي او خپله فيصله صادروي. لنډه دا چې يو ملي مشر د نورو د قانع کولو فکري توان او قدرت لري.

تعداد صفحات: ۱ از ۳

افغان جرمن آنلاين شما را صميمانه به همکاري دعوت می نمايد. لطفاً به آدرس ذيل با ما تماس بگيريد

maqalat@afghan-german.de

د یو مشر بل ځانگړی خصوصیت دا دی چې هغه د خپلو خلکو گټې ساتي. د خپل وطن او خلکو د منافعو دفاع کوي. همدا سبب وی چې یو واقعي مشر پر خلکو گران وي، د هغه احترام کوي او هغه خپل لارښود گڼي. په معاصر تاریخ کې، د افغانستان لویه بدمرغي دا ده چې اوسني مشران یې تر هر څه اول خپلې گټې په نظر کې لري. د ځان د گټو لپاره د خلکو منافع قربانوي.

د یو لارښود بل ځانگړی خصوصیت دا دی چې هغه د نورو لپاره د الهام منبع وي. په بل عبارت، نه یوازې خپل خاص نظر لري بلکې نور خلک را پارولای سي، هغوی ته الهام ور کولای سي، او لنډه دا چې په خلکو کې هیلې را پارولای سي. مانا دا چې د اړتیا په وخت کې لکه شهباز د نورو پر سرونو گرځي او خلکو ته د زړه ډاډ او اطمینان ورکوي. که چیرې خلک د کوم مشکل سره مخامخ سي، ملي قاید او مشر د هغوي د ستونزو لپاره حل لري. په تاریخ کې، ټولو هغو مشرانو چې د خپلو خلکو په زړونو کې بې ځایې او احترام پیدا کړی دی، هغوی د بل چا گوداگان نوه. هغوی د بل مزدوري نده منلي، بلکې هغوی پخپل فکري قوت او بصیرت د خپل هیواد استقلال، برم، او عزت ساتلی دی. لنډه دا چې هغوی د خارجي قواوو په ملاتړ او مرسته مشري نده تر لاسه کړې، بلکې هغوی د خپلو خلکو په ملاتړ سیاسي قدرت تر لاسه کړی دی.

مشران د خپل مرام او هدف لپاره خطر ونه مني. هغوی له خطرونو څخه بېرته نلري، بلکې د خطرونو مخته ور وځي. واقعي مشران د خطرونو سره مقابله کوي او خپلو خلکو ته دا ور زده کوي چې د مشکلاتو سره باید مبارزه وسي. په مقابل کې، گوداگان له خطر او ریسک څخه ډار پري. همدا علت دی چې ښاغلی کرزی په جار وایي چې د جنګسالارانو دمقابلې توان نلري. یو ماهر او تکړه مشر داسې موضع نیسي چې هغه پکې ماتېدل نلري او هم د خپل دښمن د ماتولو هیڅ فرصت له لاسه نه ورکوي.

د یوه عالي کرکټر د لرونکي لیډر یو بل خصوصیت دا دی چې د تکړه او باکفایته خلکو د پېژندلو قابلیت او مهارت لري. لایق او پاک خلک د ځان ملگري کوي، هغوی ته مسولیت ورکوي، او بیا له هغوی څخه کار او نتیجه وغواړي. یو مشر د خپلو ملگرو د ارتقا او شهرت څخه ډار نلري، بلکې هڅه کوي چې نېک او قوي یاران ولري ځکه د یوه غښتلي ټیم د گټو او سوبې چانس ډېر وي. هغه مشر چې ښه یاران او سلاکاران ولري، هغه پرمختګ کوي. په مقابل کې، هغه مشر چې همدا کار و نه کوي، هغه به ضرور رانسکورې سي. په هر صورت، یو گوداګی د قوي او با کرکټرو خلکو څخه کرکه او بېرته لري ځکه هغه پر خپل ځان باندې اعتماد نلري. په بل عبارت، د خپل سیوري څخه ډار پري، همدا وجه ده چې یو گوداګی په پردو ځان ساتي.

واقعي او ملي مشران تاریخونه جوړوي. په تاریخ کې، واقعي لیډران د خپلو اولسونو توپاني بېرې د امن او نجات ساحل ته رسوي. هغوی په تیارو کې د سباوون زبیرې د ځان سره لري. د بحرانونو په جریان کې د همت او عزم لمن نه خوشي کوي. هغوی په سختیو کې زاری او ننواتي نکوي، بلکې د مشکلاتو مقابلې ته ور دانگلي. هغوی د ستونزو څخه شاتګ نکوي. هغوی د کرزي غونډې د خپلو خلکو په مینځ کې خپل اعتبار او حیثیت له لاسه نوي ورکوي. واقعي لیډران د کرزي غونډې په عام محضر کې لکه ماشوم نه ژاري. بلکې هغوی د زور ورو سره ډغري و هلي او د کمزورو سره شفقت او مرحمت کوي. لنډه دا چې ملي مشرانو د خپل صلاحیت څخه پوره استفاده کوي.

د ښاغلي کرزي سیاسي زده کړه او تجربه د ۱۹۸۰ د کلونو په ترڅ کې په پېښور کې پیل سو. هلته ښاغلي کرزي د اصولو، عزت، او د پرنسپ د ژوند او سلوک سره د ابد لپاره خدای پاماني وکړه. هغه په پاکستان کې دا زده کړه چې د افغان اولس د استقلال او برم د خرڅلاو لپاره باید هیڅ مقاومت و نکړي. هغه په پاکستان کې زده کړه چې که چیرې غواړي یو مقام تر لاسه کړي، باید د "اسفل سفلین" په کتار کې ودرېږي. د بن الوقتی او مصلحت ماهر و اوسي. د گوداګی د کلمې څخه هیڅ ډار او شرم ونلري، لکه چې د سي ان ان سره یې په مرکه کې اعتراف پري کړی دی. په بل عبارت، ښاغلي کرزي د پاکستان په دسپسو کې سیاسي سبق لوستی دی، او همدا سبب دی چې له هغه څخه د سیاسي ابتکار او مېړانې تمه کول یو خوب او یو غولونکی خیال دی او بس.

د ملي ليدرانو يو لوی خصوصيت سياسي ابتکار دی. مانا دا چې واقعي مشران کتاب مني، خو خپله هم ابتکار لري. هغوی کولای سي چې په سختو شرايطو کې او هم د مرگانو ضربو لاندې خپل ابتکار وساتي او د خلاصون لاره پيدا کړي. په مقابل کې، گوداګي ابتکار نلري او نه هم د ابتکار د کولو جاغور لري. گوداګي مجبوره دی چې د خپل بادار برېتو ته پوره پام وکړي. مانا دا چې که زلمي خليلزاد د امريکا سفير وي، بايد د شارلتان خليلزاد څخه هر سهار هدايات تر لاسه کړي، او که بناغلي ووېد د امريکا سفير وي، بيا نو پکار ده چې د بناغلي ووېد د سلامی لپاره هر سهار ولاړ سي. په بل عبارت، هيڅکله سياسي ابتکار بايد و نه بنودل سي، ځکه امکان لري چې د امر صاحب پر طبيعت باندي بد و لگېږي .

واقعي مشران هغه کارونه کوي چې د هغوي په گمان صحيح او درست دي. هغوی پدې باب د هيچا پروا نلري. هغوی د خپلي ارادې او هوډ خاوندان دی. په مقابل کې، گوداګيان د خپلي ارادې څخه پردي دي، هغوی د فيصلې کولو جوگه ندي. هغوی لمړی د خپل مرکز سره تماس نيسي، د مرکز نبض کوري وروسته بيا خپله پاليسي اعلانوي. همدا وجه ده چې گوداګيان په سختو شرايطو کې تل ناکامه وي. تل يې ارواح ختلي او حواس يې بايللي وي. د هغوی ژوند د عذاب وي، د شرم وي، او لنډه دا چې د گوداګي ژوند د بې همتی او سرکوزی بېلگه وي.

د پښتو خور ژبي شاعر او فيلسوف، غني خان، د گوداګي او کرزي په شان مشرانو لپاره يو شعر ويلی دي چې زه يې دلته کټ مټ را نقولم، او قضاوت خپلو درنو لوستونکو ته خوشي کوم. والسلام.

ليدر

د کارغه خوله کړه	ژبه د مار کړه
د چرګي عقل کړه	زړه د سپار کړه
مړی د سپي کړه	چې بنه غپار کړه
ضد د کچر کړه	غرور پرې بار کړه
ختیه د کلي	دېران د بنار کړه
بيا چرته روند	کولال يو پار کړه
تاله به نوی	ليدر تيار کړه